

ARAŞTIRMA MAKALESİ/RESEARCH ARTICLE

Okul öncesi öğretmeni ve sınıf öğretmeni adaylarının müziğe yönelik ilgi düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi

Investigation of interest levels of pre-school and primary school pre-service teachers in music according to various variables

Feyza Sönmezöz

Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkiye,
e-mail: feyzasonmezoz@gmail.com

Öz

Bu araştırmada Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi ve Sınıf Eğitimi Ana Bilim dallarında eğitim görmekte olan öğretmen adaylarının müziğe yönelik ilgi düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada katılımcı öğretmen adaylarının müziğe yönelik ilgi düzeylerini ölçmek için 2015 yılında Okay, Gencel Ataman ve Kırtak Ad tarafından geliştirilen “Müziğe Yönelik İlgi Ölçeği (MYİÖ)” kullanılmıştır. Araştırmaya 2021-2022 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi ve Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dallarında eğitim görmekte olan 391 öğretmen adayı katılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiş, kullanılan ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla “Güvenirlilik Analizi” yapılmış Cronbach’s Alpha değeri 0.89 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada katılımcı öğretmen adaylarının müziğe yönelik ilgi düzeyleri açısından sınıf ve cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca söz konusu ölçeğin alt boyutlarına ilişkin olarak “Çalgı çalmaya yönelik olumlu tutumlar” puanlarının sınıf, cinsiyet ve lisans eğitiminden önce çalgı eğitimi alma değişkenine göre, “Konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlar” puanlarının sınıf ve cinsiyet değişkenine göre, “Müzik dinlemeye yönelik tutumlar” puanlarının sınıf, cinsiyet ve yaş değişkenine göre, “Çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar” ve “Şarkı söylemeye yönelik tutumlar” puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Müzik, Müziğe Yönelik İlgi, Okul Öncesi Eğitimi, Sınıf Eğitimi, Müzik Eğitimi.

Citation/Atıf: SÖNMEZÖZ, F. (2022). Okul öncesi öğretmeni ve sınıf öğretmeni adaylarının müziğe yönelik ilgi düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Awareness*. 7(4): 199-211, DOI: 10.26809/joa.74.07

Corresponding Author/ Sorumlu Yazar:
Feyza Sönmezöz
E-mail: feyzasonmezoz@gmail.com

Bu çalışma, Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Abstract

This research aimed to examine the interest levels of pre-service teachers studying at the Departments of Basic Education, Preschool Education and Primary School Education music. This study, thus, draws on survey method. In the research, the "Music Interest Scale" developed by Okay, Gencel Ataman and Kirtak Ad in 2015 was used to measure the interest levels of the participant preservice teachers in music. 391 preservice teachers studying at the Departments of Basic Education, Preschool Education and Primary School Education at the Faculty of Education, Çanakkale Onsekiz Mart University. The obtained data were analyzed using the SPSS 25.0 program, and a "Reliability Analysis" was performed to test the reliability of the scale used thus Cronbach's Alpha value was calculated as 0.89. It was found in the study that there was a significant difference in the interest levels of the participant pre-service teachers in music according to the grade and gender variables. When the sub-dimensions of the scale were considered, the score taken from "positive attitudes towards playing the instrument" was found to have significantly differed according to grade and gender variables. According to the status of having taken an instrument course before they start their bachelor's education, the score taken from "positive attitudes towards going to a concert" was found to have differed according to the variables of grade and gender. The score taken from "attitudes towards listening to music" was found to have differed according to the variables of gender, grade and age. The scores taken from "negative attitudes towards going to the concert and playing the instrument" and "attitudes towards singing" were found to have differed according to the gender variable.

Keywords: Music, Interest in Music, Preschool Education, Classroom Education, Music Education.

1.GİRİŞ

İnsan yaşantısı boyunca vazgeçilmez öğelerden biri olan müziğin sadece bireysel değil, çevresel ve toplumsal bakımdan da büyük bir yeri vardır. "Bulunduğu çevrede müzikle etkileşim içinde olan birey, müzikle ilgili birtakım davranışlar kazanır. Müzik dinleme, müzik benzetleme, müzikle oynama, ezgi mırıldanma, çalgı tıngırdatma, şarkı söyleme, çalgı çalma, müzik yaratma, bazı müzikleri beğenme, bazı müzikleri beğenmeme, bazı müzikleri eleştirme, yerme, yüceltme vb. davranışlar bunlar arasındadır" (Uçan, 2005: 13).

Müziğe karşı oluşan ilgi bireylerin eğitimleri, meslekleri ya da yaşantıları ne olursa olsun karşılaşılabilecekleri bir durum olarak kabul edilebilir. Hidi ve Renninger (2006) dört aşamalı olarak ilgi geliştirme modeli önerdikleri çalışmalarında bu dört aşamayı tetiklenen durumsal ilgi, sürdürülen durumsal ilgi, ortaya çıkan (daha az gelişmiş) bireysel ilgi ve iyi gelişmiş bireysel ilgi olarak açıklamaktadır. "Tetiklenmiş durumsal ilgi sürdürülürse ikinci aşama olan sürdürülen durumsal ilgiye dönüşmektedir. Sürdürülen du-

rumal ilgi, tetiklenmiş bir durumun ardından gelen, odaklanmış dikkati ve ısrarı içeren ve/veya yeniden ortaya çıkan ve tekrar devam eden psikolojik bir ilgi durumunu ifade eder. Bu aşama geliştirildiğinde üçüncü aşama olan az gelişmiş bireysel ilgi, az gelişmiş bireysel ilgi geliştirmede ise dördüncü ve son aşama olan gelişmiş bireysel ilgi ortaya çıkmaktadır" (Eser vd., 2021: 953).

Profesyonel anlamda müzik mesleğini sürdürmeyen bireyler de müziğe karşı ilgi, yönelim ya da istek duyabilir ve profesyonellik dışında amatör olarak da müzik eğitimi alabilirler. Bütün bunların dışında meslekleri direk müzikle bağlantılı olmasa da müziğin de içinde yer aldığı bir mesleği tercih eden bireyler belli bir düzeye kadar müzik eğitimi almak durumunda olabilir. Okul öncesi öğretmenliği ve sınıf öğretmenliği alanları bu meslekler arasında sayılabilir. Okul öncesi ve sınıf öğretmeni adayları Türkçe, Matematik, Fen bilgisi, Yabancı dil, Tarih, Coğrafya gibi pek çok alan dersinin yanı sıra müzik alanında da belli bir düzeye kadar eğitim almakta ve meslek yaşantıları süresince yine müzik eğitimi vermektirler. Zorunlu bir eğitim olarak da ad-

landırılabilir bu durumun, söz konusu öğretmen adaylarının eğitim hayatını büyük ölçüde etkilediği söylenebilir. Eğer müziğe yönelik ilgisi ya da sevgisi yoksa söz konusu öğretmen adaylarının eğitimleri süresince aldıkları müzik eğitimi gayet sıradan ve hatta bir zorunluluk halinde gelişebilir. Ancak durum tersi olursa yani, öğretmen adayları aynı zamanda müziğe karşı ilgi de duyuyorsa lisans eğitimleri süresince almış oldukları “müzik eğitimi” onlara yeni bir bakış açısı kazandırabilir ve hayatlarında önemli bir yere sahip olabilir. “Öğrencilerin, ilgi alanlarına uygun mesleklere yönlendirilmeleri kadar, bu ilgi alanlarını meslek edinmek üzere gittikleri öğrenim kurumlarında dinamik tutmak ve geliştirmek de önemlidir. Bütün öğrenim kurumları için geçerli olan bu durum, özellikle öğretmen yetiştiren kurumlar için özel bir önem oluşturmaktadır. Çünkü öğretmen adayı, uzun yıllar sürecek mesleki yaşamında bir toplum mimarı rolünü üstlenecektir” (Bilen, 2020: 464).

Bu durumdaki öğretmen adaylarının ilgileri tespit edilip doğru bir eğitim verildiğinde meslek yaşantılarında daha donanımlı ve verimli bir eğitimci olabilirler. Böylelikle öğretmen olduklarında kendi öğrencileri arasındaki müziğe ilgili ve yetenekli olanları keşfedebilir ve onları doğru meslek seçimine yönlendirebilirler. Bunların gerçekleşebilmesi için bu dönüğün yeterince doğru bir şekilde çalışması gereklidir. Denac (2008)'a göre öğretmenlerin okul öncesindeki çocukların müzik sanatıyla ilgili olumlu yönde tutum oluşturmalarını sağlaması, müzik etkinliklerine olan ilginin sistematik olarak izlenmesi ve geliştirilmesi yoluyla olabilir. Bu açılarından bakıldığında okul öncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının müziğe yönelik ilgilerinin ölçülmesi son derece önemlidir.

Eğitim alanında çok çeşitli şekillerde tutum ölçükleri ve öz yeterlik ölçükleri bulunmaktadır. Eğitimin bir alanı olan müzik eğitiminde de aynı şekilde çeşitli ölçüklerin geliştirildiği görülmektedir. İlk ya da orta öğretim kurumlarında eğitimi verilen müzik dersine ilişkin ya da müzik eğitimi veren kurumlarda başta çalgı eğitimi olmak üzere çeşitli kuramsal derslere de yönelik olarak geliştirilen tutum ve özyeterlik ölçüklerinin yanı sıra okul öncesi ve sınıf öğretmeni adayları açı-

sından yine müzik dersine yönelik geliştirilmiş tutum ve öz yeterlik ölçükleri bulunmaktadır. Türkiye’de müziğe yönelik ilgi ölçüğü geliştirme ile ilgili çalışmalar incelendiğinde ise Okay, Gençel Ataman ve Kırtak Ad (2015) tarafından geliştirilen “Müziğe Yönelik İlgi Ölçeği (MYİÖ)” ve Bilen (2020) tarafından geliştirilen “Müzik Öğretmeni Adaylarına Yönelik Müzikal İlgi Ölçeği” çalışmalarının yapıldığı görülmektedir.

Araştırmada kullanılan Okay vd.’ne (2015) ait “Müziğe Yönelik İlgi Ölçeği” okul öncesi öğretmeni ve sınıf öğretmeni adaylarına uygulanmış ve söz konusu öğretmen adaylarının müziğe yönelik ilgi düzeylerinin nasıl olduğu sorusuna yanıt aranmaya çalışılmıştır. Buna bağlı olarak okul öncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının müziğe yönelik ilgilerinin eğitimini aldıkları ana bilim dalı, kaçınıcı sınıfta okudukları, yaşları, cinsiyetleri, mezun oldukları lise türü, lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumları, lisans eğitimleri sürecinde özel olarak çalgı eğitimi alma durumları, ailelerinde müzikle ilgilenen ya da çalgı çalan bireylerin varlığı gibi değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmış ve bu amaca bağlı olarak araştırmadaki alt amaçlar şu şekilde sıralanmıştır:

Okul öncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının;

1. Çalgı çalmaya yönelik olumlu tutumlar açısından
 - 1.1. Eğitim aldıkları ana bilim dalına,
 - 1.2. Okudukları sınıfa,
 - 1.3. Yaşlarına,
 - 1.4. Cinsiyetlerine,
 - 1.5. Mezun oldukları lise türüne,
 - 1.6. Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumlarına,
 - 1.7. Şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumlarına,
 - 1.8. Ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireylerin varlığına göre,
2. Konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlar açısından
 - 2.1. Eğitim aldıkları ana bilim dalına,
 - 2.2. Okudukları sınıfa,

- 2.3. Yaşlarına,
- 2.4. Cinsiyetlerine,
- 2.5. Mezun oldukları lise türüne,
- 2.6. Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumlarına,
- 2.7. Şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumlarına,
- 2.8. Ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireylerin varlığına göre,
3. Çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar açısından
 - 3.1. Eğitim aldıkları ana bilim dalına,
 - 3.2. Okudukları sınıfa,
 - 3.3. Yaşlarına,
 - 3.4. Cinsiyetlerine,
 - 3.5. Mezun oldukları lise türüne,
 - 3.6. Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumlarına,
 - 3.7. Şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumlarına,
 - 3.8. Ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireylerin varlığına göre,
4. Şarkı söylemeye yönelik tutumlar açısından
 - 4.1. Eğitim aldıkları ana bilim dalına,
 - 4.2. Okudukları sınıfa,
 - 4.3. Yaşlarına,
 - 4.4. Cinsiyetlerine,
 - 4.5. Mezun oldukları lise türüne,
 - 4.6. Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumlarına,
 - 4.7. Şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumlarına,
 - 4.8. Ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireylerin varlığına göre,
5. Müzik dinlemeye yönelik tutumlar açısından
 - 5.1. Eğitim aldıkları ana bilim dalına,
 - 5.2. Okudukları sınıfa,
 - 5.3. Yaşlarına,
 - 5.4. Cinsiyetlerine,
 - 5.5. Mezun oldukları lise türüne,

- 5.6. Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumlarına,
- 5.7. Şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumlarına ,
- 5.8. Ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireylerin varlığına göre,
6. Katılımcıların “Müziğe Yönelik İlgi Ölçeği” puanlarının karşılaştırılması açısından
 - 6.1. Eğitim aldıkları ana bilim dalına,
 - 6.2. Okudukları sınıfa,
 - 6.3. Yaşlarına,
 - 6.4. Cinsiyetlerine,
 - 6.5. Mezun oldukları lise türüne,
 - 6.6. Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumlarına,
 - 6.7. Şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumlarına,
 - 6.8. Ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireylerin varlığına göre müziğe yönelik ilgi düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2.YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırma okul öncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının müziğe yönelik ilgi düzeylerinin incelenmesi bakımından nicel bir araştırmadır. Bu nedenle araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. “Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır” (Karasar, 2012: 77).

2.2.Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı ve Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dallarında birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfta okumakta olan 391 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının tanımlayıcı özelliklerine ait bilgiler aşağıdaki

tabloda yer almaktadır.

Katılımcıların tanımlayıcı özelliklerine göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir. Katılımcıların ana bilim dalına göre dağılımları incelendiğinde, %69.3’ünün okul öncesi eğitimi ve %30.7’sinin sınıf eğitimi olduğu görülmektedir. Katılımcıların sınıflarına göre dağılımı incelendiğinde, %11.3’ünün 1. sınıf, %17.4’ünün 2. sınıf, %27.4’ünün 3. sınıf ve %44’ünün 4. sınıf olduğu görülmektedir. Katılımcıların %45’inin 22 yaş ve altı, %55’inin ise 22 yaş ve üstü olduğu, %82.9’unun kız, %17.1’inin ise erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların mezun oldukları lise türüne göre dağılımları incelendiğinde, %65.7’sinin Anadolu Lisesi, %8.7’sinin Temel Lise, %12.8’inin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve %12.8’inin ise diğer olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların %73.7’sinin lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi almadığı, %26.3’ünün ise aldığı görülmektedir. Katılımcıların %96.2’sinin şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi almadığı, %3.8’inin ise aldığı görülmektedir. Ailede müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler varlığına göre dağılım incelendiğinde, katılımcıların %88’inin hayır, %12’sinin ise evet cevabını verdiği görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada öncelikle konu ile ilgili literatür taraması yapılmış, ulaşılabilen kaynaklar incelenmiş ve araştırma kapsamına dahil edilerek yorumlanmaya çalışılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Okay ve diğerleri (2015) tarafından geliştirilen ve “Çalgı çalmaya yönelik olumlu tutumlar”, “Konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlar”, “Çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar”, “Şarkı söylemeye yönelik tutumlar”, “Müzik dinlemeye yönelik tutumlar” şeklinde beş alt boyut ve 29 maddeden oluşan “Müziğe Yönelik İlgili Ölçeği” kullanılmıştır. Cronbach’s Alpha iç tutarlılık katsayısının 0.918 olarak hesaplandığı ölçekte, “tamamen katılıyorum”, “katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” şeklinde 5’li likert derecelendirme sistemi kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçek 2021-2022 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı ve Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dallarında birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfta okumakta olan 391 öğretmen adayına uygulanmıştır. Araştırma için T.C. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu Bilimsel Araştırma Etik Kurulu’nun

Tablo 1. Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Dağılımı.

Değişkenler		n	%
Ana bilim dalı	Okul Öncesi Eğitimi	271	69.3
	Sınıf Eğitimi	120	30.7
Sınıf	1.sınıf	44	11.3
	2.sınıf	68	17.4
	3.sınıf	107	27.4
	4.sınıf	172	44.0
Yaş ($\bar{X} \pm SS$, 22.04 \pm 2.88)	22 yaş altı	176	45.0
	22 yaş ve üstü	215	55.0
Cinsiyet	Kız	324	82.9
	Erkek	67	17.1
Mezun olunan lise türü	Anadolu Lisesi	257	65.7
	Temel Lise	34	8.7
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	50	12.8
	Diğer	50	12.8
Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	288	73.7
	Evet	103	26.3
Şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	376	96.2
	Evet	15	3.8
Ailede müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler varlığı	Hayır	344	88.0
	Evet	47	12.0
Toplam		391	100.0

14.04.2022 tarih ve 08/48 sayılı kararı ile etik onay belgesi alınmıştır. Kullanılan ölçüğe ilişkin katılımcı öğretmen adaylarına araştırmada değişken olarak kullanılmakta olan eğitim aldıkları ana bilim dalına, sınıflarına, yaşlarına, cinsiyetlerine, mezun oldukları lise türüne, lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumlarına, şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumlarına ve ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireylerin varlığı gibi demografik sorular ile birlikte “Çalgı çalmaya yönelik olumlu tutumlar”, “Konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlar”, “Çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar”, “Şarkı söylemeye yönelik tutumlar”, “Müzik dinlemeye yönelik tutumlar” şeklinde beş alt boyut ve 29 maddeden oluşan, “tamamen katılıyorum”, “katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” şeklinde 5’li likert derecelendirme sisteminin kullanıldığı anket uygulanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırma için toplanan veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 programı kullanılarak analize tabi tutulmuştur. Kullanılan ölçüğün güvenilirliğini test etmek amacıyla “Güvenirlilik Analizi” yapılmıştır. Veriler değerlendirilirken (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma) tanımlayıcı istatistiksel metot-

lar kullanılmıştır. Aykırı ve uç değerlerin varlığı, hata varyansının değerini arttırdığından istatistiksel metotların güçleri üzerinde de etkili olmaktadır. Bu nedenle istatistiksel analizlere başlamadan önce aykırı-uç değerler incelenmiş ve veri setlerinde mevcut olup olmadığı tespit edilmiştir. Kullanılan verilerin normal dağılıma uygunluğu test edilmiştir. Normal dağılıma sahip olma durumu Q-Q Plot çizimi ile incelenebilir (Chan, 2003: 280-285). Ayrıca, kullanılan verilerin normal dağılıma sahip olması çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 3 arasında olmasına bağlıdır (Shao, 2002). Normal dağılıma sahip verilerde, iki bağımsız grubu karşılaştırmak için bağımsız t testi, 2’den fazla bağımsız grubu karşılaştırmak için ise tek yönlü varyans analizi uygulanmış ve fark bulunduğu durumda farkın hangi iki gruptan kaynaklandığını bulmak için Bonferroni Post Hoc testi kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmanın bu kısmında Temel Eğitim Bölümleri Okul Öncesi ve Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dallarında öğrenim gören öğretmen adaylarının müziğe yönelik ilgi düzeylerine ilişkin görüşlerine ait bulgulara yer verilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçüğün güvenilirlik analizi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir. Ölçeğin ve boyutlarının güvenilirliği incelendiğinde, iyi dere-

Tablo 2. Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Güvenirlilik Analizi Sonuçları.

Ölçek ve Boyutları	Cronbach's Alpha
Çalgı çalmaya yönelik olumlu tutumlar	0.657
Konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlar	0.879
Çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar	0.863
Şarkı söylemeye yönelik tutumlar	0.892
Müzik dinlemeye yönelik tutumlar	0.763
Müziğe yönelik ilgi ölçeği	0.898

Tablo 3. Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Normallik Analizi Sonuçları.

Ölçek ve Boyutları	Çarpıklık	Basıklık	Durum
Çalgı çalmaya yönelik olumlu tutumlar	-0.669	0.971	Normal
Konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlar	-0.316	-0.520	Normal
Çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar	-1.607	2.125	Normal
Şarkı söylemeye yönelik tutumlar	-1.291	1.467	Normal
Müzik dinlemeye yönelik tutumlar	-0.596	-0.569	Normal
Müziğe yönelik ilgi ölçeği	-0.604	0.087	Normal

Tablo 4. Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Tanımlayıcı İstatistikleri.

Ölçek ve Boyutları	Min	Maks	\bar{X}	SS
Çalgı çalmaya yönelik olumlu tutumlar	13.00	45.00	34.56	5.13
Konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlar	9.00	35.00	25.01	6.17
Çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar	4.00	20.00	16.89	3.36
Şarkı söylemeye yönelik tutumlar	4.00	20.00	17.25	3.41
Müzik dinlemeye yönelik tutumlar	8.00	25.00	20.24	4.09
Müziğe yönelik ilgi ölçeği	59.00	144.00	113.94	16.14

cede güvenilirliğe sahip olduğu tespit edilmiştir. Cronbach's Alpha değerlerinin 0.60'tan büyük olması, kullanılan ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu da çalışmada kullanılan ölçeğin içsel tutarlılıklarının iyi olduğunu göstermektedir.

Araştırmada kullanılan ölçeğin ve boyutlarının normallik analizi sonuçları Tablo 3'de verilmiştir. Verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 3 arasında olması normal dağılıma sahip olduğunu göstermektedir.

Araştırmada kullanılan ölçeğin tanımlayıcı istatistikleri Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 5'e incelendiğinde katılımcıların tanımlayıcı özelliklerine göre çalgı çalmaya yönelik olumlu tutum puanlarını karşılaştırmak için iki bağımsız grup karşılaştırılmasında bağımsız t testi, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizi uygulandığı anlaşılmaktadır. Bunun sonucunda, katılımcıların sınıflarına göre çalgı çalmaya yönelik olumlu tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < 0.01$). Fark yaratan grubu bulmak için Bonferroni Post Hoc testi uygulanmıştır. 2. sınıf katılımcıların çalgı çalmaya yönelik olumlu tutum puanlarının, 1. sınıf katılımcılara göre daha fazla olduğu

görülmektedir. Katılımcıların cinsiyetlerine göre çalgı çalmaya yönelik olumlu tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < 0.01$). Kız katılımcıların çalgı çalmaya yönelik olumlu tutum puanlarının, erkek katılımcılara göre daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumuna göre çalgı çalmaya yönelik olumlu tutum puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.01$). Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alan katılımcıların çalgı çalmaya yönelik olumlu tutum puanlarının, eğitim almayan katılımcılara göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 6'da katılımcıların tanımlayıcı özelliklerine göre konsere gitmeye yönelik olumlu tutum puanlarını karşılaştırmak için iki bağımsız grup karşılaştırılmasında bağımsız t testi, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizi uygulandığı görülmektedir. Bunun sonucunda, katılımcıların sınıflarına göre konsere gitmeye yönelik olumlu tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < 0.01$). Fark yaratan grubu bulmak için Bonferroni Post Hoc testi uygulanmıştır. 2. sınıf katılımcıların konsere gitmeye

Tablo 5. Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Çalgı Çalmaya Yönelik Olumlu Tutum Puanlarının Karşılaştırılması.

Değişkenler		\bar{X}	SS	Test Değeri	p	Bonferroni
Ana bilim dalı	Okul Öncesi Eğitimi	34.70	5.02	0.838 ^a	0.402	
	Sınıf Eğitimi	34.23	5.36			
Sınıf	1.sınıf (1)	32.77	5.12	4.085 ^b	0.007*	2>1
	2.sınıf (2)	36.12	4.35			
	3.sınıf (2)	34.27	5.35			
	4.sınıf (4)	34.58	5.13			
Yaş	22 yaş altı	34.68	5.46	0.405 ^a	0.686	
	22 yaş ve üstü	34.47	4.84			
Cinsiyet	Kız	34.92	4.78	3.084 ^a	0.002*	
	Erkek	32.82	6.29			
Mezun olunan lise türü	Anadolu Lisesi	34.52	5.38	0.743 ^b	0.527	
	Temel Lise	33.56	4.82			
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	34.78	4.42			
	Diğer	35.22	4.67			
Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	34.19	4.95	-2.418 ^a	0.016*	
	Evet	35.60	5.47			
Şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	34.53	5.11	-0.647 ^a	0.518	
	Evet	35.40	5.60			
Ailede müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler varlığı	Hayır	34.51	5.05	-0.505 ^a	0.614	
	Evet	34.91	5.71			

* $p < 0.05$, ^aBağımsız t testi, ^bTek yönlü varyans analizi

yönelik olumlu tutum puanlarının, 1. sınıf ve 4. sınıf katılımcılara göre daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların cinsiyetlerine göre konsere gitmeye yönelik olumlu tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.01$). Kız katılımcıların konsere gitmeye yönelik olumlu tutum puanlarının, erkek katılımcılara göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 7'de katılımcıların tanımlayıcı özelliklerine göre çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutum puanlarını karşılaştırmak için iki bağımsız grup karşılaştırılmasında bağımsız t testi, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizi uygulandığı görülmektedir. Bunun sonucunda, katılımcıların cinsiyetlerine göre çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu an-

Tablo 6. Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Konsere Gitmeye Yönelik Olumlu Tutum Puanlarının Karşılaştırılması.

Değişkenler		\bar{X}	SS	Test Değeri	p	Bonferroni
Ana bilim dalı	Okul Öncesi Eğitimi	25.38	6.16	1.794 ^a	0.074	
	Sınıf Eğitimi	24.17	6.12			
Sınıf	1.sınıf (1)	22.80	6.31	5.875 ^b	0.001*	2>1, 2>4
	2.sınıf (2)	27.37	5.79			
	3.sınıf (3)	25.24	6.59			
	4.sınıf (4)	24.49	5.74			
Yaş	22 yaş altı	25.64	6.26	1.853 ^a	0.065	
	22 yaş ve üstü	24.48	6.06			
Cinsiyet	Kız	25.74	5.86	5.391 ^a	0.000*	
	Erkek	21.43	6.39			
Mezun olunan lise türü	Anadolu Lisesi	25.11	6.33	1.534 ^b	0.205	
	Temel Lise	23.94	5.61			
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	26.24	5.07			
	Diğer	23.94	6.54			
Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	24.74	6.12	-1.425 ^a	0.155	
	Evet	25.75	6.26			
Şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	24.93	6.17	-1.193 ^a	0.234	
	Evet	26.87	5.94			
Ailede müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler varlığı	Hayır	25.07	6.07	0.535 ^a	0.593	
	Evet	24.55	6.92			

* $p<0.05$,^aBağımsız t testi, ^bTek yönlü varyans analizi

Tablo 7. Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Çalgı Çalmaya ve Konsere Gitmeye Yönelik Olumsuz Tutum Puanlarının Karşılaştırılması.

Değişkenler		\bar{X}	SS	Test Değeri	p
Ana bilim dalı	Okul Öncesi Eğitimi	17.10	3.30	1.894 ^a	0.059
	Sınıf Eğitimi	16.41	3.45		
Sınıf	1.sınıf	16.59	3.37	1.413 ^b	0.239
	2.sınıf	17.63	2.93		
	3.sınıf	16.84	3.52		
	4.sınıf	16.70	3.40		
Yaş	22 yaş altı	17.23	3.02	1.802 ^a	0.072
	22 yaş ve üstü	16.61	3.60		
Cinsiyet	Kız	17.18	3.14	3.848 ^a	0.000*
	Erkek	15.48	3.99		
Mezun olunan lise türü	Anadolu Lisesi	16.95	3.39	1.295 ^b	0.276
	Temel Lise	16.82	2.81		
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	17.40	3.23		
	Diğer	16.12	3.60		
Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	16.85	3.31	-0.387 ^a	0.699
	Evet	17.00	3.50		
Şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	16.87	3.36	-0.521 ^a	0.603
	Evet	17.33	3.44		
Ailede müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler varlığı	Hayır	16.94	3.33	0.779 ^a	0.436
	Evet	16.53	3.59		

* $p<0.05$,^aBağımsız t testi, ^bTek yönlü varyans analizi

laşılmaktadır ($p<0.01$). Kız katılımcıların çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutum puanlarının, erkek katılımcılara göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 8 incelendiğinde katılımcıların tanımlayıcı özelliklerine göre şarkı söylemeye yönelik tutum puanlarını karşılaştırmak için iki bağımsız grup karşılaştırılmasında bağımsız t testi, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırılmasında ise tek yön-

lü varyans analizi uygulandığı anlaşılmaktadır. Bunun sonucunda, katılımcıların cinsiyetlerine göre şarkı söylemeye yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.01$). Kız katılımcıların şarkı söylemeye yönelik tutum puanlarının, erkek katılımcılara göre daha fazla olduğu bulgusu elde edilmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Şarkı Söylemeye Yönelik Tutum Puanlarının Karşılaştırılması.

Değişkenler		\bar{X}	SS	Test Değeri	P
Ana bilim dalı	Okul Öncesi Eğitimi	17.36	3.40	1.012 ^a	0.312
	Sınıf Eğitimi	16.98	3.44		
Sınıf	1.sınıf	16.11	3.91	2.380 ^b	0.069
	2.sınıf	17.84	3.05		
	3.sınıf	17.19	3.42		
	4.sınıf	17.34	3.36		
Yaş	22 yaş altı	17.23	3.38	-0.066 ^a	0.947
	22 yaş ve üstü	17.26	3.44		
Cinsiyet	Kız	17.48	3.24	3.042 ^a	0.003*
	Erkek	16.10	3.97		
Mezun olunan lise türü	Anadolu Lisesi	17.16	3.56	0.353 ^b	0.787
	Temel Lise	17.29	3.63		
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	17.70	2.65		
	Diğer	17.18	3.19		
Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	17.08	3.50	-1.610 ^a	0.108
	Evet	17.71	3.10		
Şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	17.23	3.43	-0.565 ^a	0.573
	Evet	17.73	2.87		
Ailede müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler varlığı	Hayır	17.18	3.43	-1.071 ^a	0.285
	Evet	17.74	3.25		

* $p<0.05$, ^aBağımsız t testi, ^bTek yönlü varyans analizi

Tablo 9. Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Müzik Dinlemeye Yönelik Tutum Puanlarının Karşılaştırılması.

Değişkenler		\bar{X}	SS	Test Değeri	p	Bonferroni
Ana bilim dalı	Okul Öncesi Eğitimi	20.38	4.01	1.052 ^a	0.293	
	Sınıf Eğitimi	19.91	4.27			
Sınıf	1.sınıf (1)	20.43	4.13	5.489 ^b	0.001*	2>3, 2>4
	2.sınıf (2)	21.97	3.39			
	3.sınıf (3)	19.90	4.07			
	4.sınıf (4)	19.71	4.19			
Yaş	22 yaş altı	20.75	3.88	2.263 ^a	0.024*	
	22 yaş ve üstü	19.81	4.22			
Cinsiyet	Kız	20.54	3.95	3.281 ^a	0.001*	
	Erkek	18.76	4.47			
Mezun olunan lise türü	Anadolu Lisesi	20.43	4.08	1.356 ^b	0.256	
	Temel Lise	20.71	3.64			
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	19.86	3.97			
	Diğer	19.30	4.49			
Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	20.14	4.20	-0.779 ^a	0.436	
	Evet	20.50	3.77			
Şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	20.26	4.08	0.549 ^a	0.584	
	Evet	19.67	4.37			
Ailede müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler varlığı	Hayır	20.19	4.09	-0.644 ^a	0.520	
	Evet	20.60	4.13			

* $p<0.05$, ^aBağımsız t testi, ^bTek yönlü varyans analizi

Tablo 9’da öğretmen adaylarının tanımlayıcı özelliklerine göre müzik dinlemeye yönelik tutum puanlarını karşılaştırmak için iki bağımsız grup karşılaştırılmasında bağımsız t testi, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizi uygulandı. Bunun sonucunda, katılımcıların sınıflarına göre müzik dinlemeye yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.01$). Fark yaratan grubu bulmak için Bonferroni Post Hoc testi uygulanmıştır. 2. sınıf katılımcıların müzik dinlemeye yönelik tutum puanlarının, 3. sınıfta ve 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların yaşlarına göre müzik dinlemeye yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.01$). 22 yaş altı olan katılımcıların müzik dinlemeye yönelik tutum puanlarının, 22 yaş ve üstü olan katılımcılara göre daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların cinsiyetlerine göre müzik dinlemeye yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.01$). Kız katılımcıların müzik dinlemeye yönelik tutum puanlarının, erkek katılımcılara göre daha fazla olduğu bulgusu elde edilmiştir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmen adaylarının tanımlayıcı özelliklerine göre müziğe yönelik ilgi ölçeği puanlarını karşı-

laştırmak için iki bağımsız grup karşılaştırılmasında bağımsız t testi, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Bunun sonucunda, katılımcıların sınıflarına göre müziğe yönelik ilgi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.01$). ($p<0.05$). Fark yaratan grubu bulmak için Bonferroni Post Hoc testi uygulanmıştır. 2. sınıf katılımcıların müziğe yönelik ilgi ölçeği puanlarının, 3. sınıf ve 4. sınıf katılımcılara göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların cinsiyetlerine göre müziğe yönelik ilgi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.01$). Kız katılımcıların müziğe yönelik ilgi ölçeği puanlarının, erkek katılımcılara göre daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

4. SONUÇ ve TARTIŞMA

Araştırmanın sonuçları incelendiğinde “Çalgı çalmaya yönelik olumlu tutumlar”, “Konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlar”, “Çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar”, “Şarkı söylemeye yönelik tutumlar”, “Müzik dinlemeye yönelik tutumlar” şeklinde beş alt boyuttan oluşan “Müziğe Yönelik İlgili Ölçeği”nin güvenilirlik analizi incelendiğinde Cronbach’s Alpha değerinin 0.89 olarak hesaplandığı, ölçeğin boyutlarının güvenilirlik analizi incelendiğinde ise Cronbach’s Alpha değerleri-

Tablo 10. Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Müziğe Yönelik İlgili Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.

Değişkenler		\bar{X}	SS	Test Değeri	p	Bonferroni
Ana bilim dalı	Okul Öncesi Eğitimi	114.93	16.06	1.828 ^a	0.068	
	Sınıf Eğitimi	111.70	16.18			
Sınıf	1.sınıf (1)	108.70	17.54	6.350 ^b	0.000*	2>1, 2>3, 2>4
	2.sınıf (2)	120.93	14.40			
	3.sınıf (3)	113.44	16.19			
	4.sınıf (4)	112.82	15.67			
Yaş	22 yaş altı	115.53	16.58	1.770 ^a	0.078	
	22 yaş ve üstü	112.63	15.69			
Cinsiyet	Kız	115.87	15.07	5.386 ^a	0.000*	
	Erkek	104.60	17.92			
Mezun olunan lise türü	Anadolu Lisesi	114.18	16.57	0.700 ^b	0.552	
	Temel Lise	112.32	15.54			
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	115.98	13.85			
	Diğer	111.76	16.54			
Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	113.00	16.05	-1.931 ^a	0.054	
	Evet	116.56	16.18			
Şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alma durumu	Hayır	113.81	16.08	-0.749 ^a	0.454	
	Evet	117.00	18.06			
Ailede müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler varlığı	Hayır	113.88	15.97	-0.183 ^a	0.855	
	Evet	114.34	17.54			

* $p<0.05$, ^aBağımsız t testi, ^bTek yönlü varyans analizi

nin 0.60'tan büyük olduğu bu nedenle kullanılan ölçeğin güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada tanımlayıcı özellik olarak belirlenen değişkenler açısından müziğe yönelik ilgi ölçeği puanlarının 2. sınıf katılımcıların diğer sınıflara, kız katılımcıların ise erkek katılımcılara göre daha fazla olduğu yönünde anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte ölçekte yer alan beş boyutun tutum puanları açısından söz konusu tanımlayıcı özellikler arasındaki anlamlı farklılıklar incelendiğinde 2. sınıf katılımcıların diğer sınıflara göre "Çalgı çalmaya yönelik olumlu tutumlar", "Konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlar", "Müzik dinlemeye yönelik tutumlar" ve "Müziğe Yönelik İlgi Ölçeği" puanlarının daha fazla olduğu yönünde anlamlı bir farka rastlanmıştır. Kız katılımcıların ise erkek katılımcılara göre "Çalgı çalmaya yönelik olumlu tutumlar", "Konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlar", "Çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar", "Şarkı söylemeye yönelik tutumlar", "Müzik dinlemeye yönelik tutumlar" ve "Müziğe Yönelik İlgi Ölçeği" puanlarının daha fazla olduğu yönünde anlamlı bir fark bulunmuştur. Lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alan katılımcıların eğitim almayanlara göre "Çalgı çalmaya yönelik olumlu tutumlar", 22 yaş altında olan katılımcıların ise 22 yaş ve üzerine göre "Müzik dinlemeye yönelik tutumlar" puanlarına ilişkin anlamlı bir fark gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anlamlı farklılık gösteren bulgular dışında ölçeğin tüm boyutlarının araştırmada belirlenen değişkenlere göre tutum puanlarının karşılaştırılması açısından ayrı ayrı incelendiğinde ise "Çalgı çalmaya yönelik olumlu tutumlar" puanlarının ana bilim dalı açısından okul öncesinin sınıf eğitimine, 2. sınıfta okuyan katılımcıların diğer sınıflara, 22 yaş altındaki katılımcıların 22 yaş ve üzerindeki katılımcılara, kız katılımcıların erkek katılımcılara, "Diğer" başlığı altında tanımlanan liselerden mezun olan katılımcıların Anadolu Lisesi, Temel Lise, Mesleki Teknik ve Anadolu Liselerinden mezun olanlara, lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alan katılımcıların eğitim almayanlara, şu anda özel olarak herhangi bir

çalgı eğitimi alan katılımcıların eğitim almayanlara, ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler olanların olmayanlara göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

"Konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlar" puanlarının ana bilim dalı açısından okul öncesinin sınıf eğitimine, 2. sınıfta okuyan katılımcıların diğer sınıflara, 22 yaş altındaki katılımcıların 22 yaş ve üzerindeki katılımcılara, kız katılımcıların erkek katılımcılara, Mesleki Teknik ve Anadolu Liselerinden mezun olan katılımcıların Anadolu Lisesi, Temel Lise ve diğer liselerden mezun olanlara, lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alan katılımcıların eğitim almayanlara, şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alan katılımcıların eğitim almayanlara, ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler olmayanların olanlara göre daha fazla olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

"Çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar" puanlarının ana bilim dalı açısından okul öncesinin sınıf eğitimine, 2. sınıfta okuyan katılımcıların diğer sınıflara, 22 yaş altındaki katılımcıların 22 yaş ve üzerindeki katılımcılara, kız katılımcıların erkek katılımcılara, Mesleki Teknik ve Anadolu Liselerinden mezun olan katılımcıların Anadolu Lisesi, Temel Lise ve diğer liselerden mezun olanlara, lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alan katılımcıların eğitim almayanlara, şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alan katılımcıların eğitim almayanlara, ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler olmayanların olanlara göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

"Şarkı söylemeye yönelik tutumlar" puanlarının ana bilim dalı açısından okul öncesinin sınıf eğitimine, 2. sınıfta okuyan katılımcıların diğer sınıflara, 22 yaş ve üzerindeki katılımcıların 22 yaş altındaki katılımcılara, kız katılımcıların erkek katılımcılara, Mesleki Teknik ve Anadolu Liselerinden mezun olan katılımcıların Anadolu Lisesi, Temel Lise ve diğer liselerden mezun olanlara, lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alan katılımcıların eğitim almayanlara, şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alan katılımcıların

eğitim almayanlara, ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler olanların olmayanlara göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

“Müzik dinlemeye yönelik tutumlar” puanlarının ana bilim dalı açısından okul öncesinin sınıf eğitimine, 2. sınıfta okuyan katılımcıların diğer sınıflara, 22 yaş altındaki katılımcıların 22 yaş ve üzerindeki katılımcılara, kız katılımcıların erkek katılımcılara, Temel Liseden mezun olan katılımcıların Anadolu Lisesi, Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi ve diğer liselerden mezun olanlara, lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alan katılımcıların eğitim almayanlara, şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi almayan katılımcıların eğitim alanlara, ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler olmayanların olanlara göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Katılımcıların “Müziğe Yönelik İlgili Ölçeği” puanlarının ana bilim dalı açısından okul öncesinin sınıf eğitimine, 2. sınıfta okuyan katılımcıların diğer sınıflara, 22 yaş altındaki katılımcıların 22 yaş ve üzerindeki katılımcılara, kız katılımcıların erkek katılımcılara, Mesleki Teknik ve Anadolu Liselerinden mezun olan katılımcıların Anadolu Lisesi, Temel Lise ve diğer liselerden mezun olanlara, lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alan katılımcıların eğitim almayanlara, şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alan katılımcıların eğitim almayanlara, ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler olanların olmayanlara göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu durum, daha önce yapılmış olan ve söz konusu ölçeğin kullanıldığı bazı araştırmalarla da örtüşmektedir. Baydağ 2015 yapmış olduğu çalışmasında, müziğe yönelik ilgi düzeyi ile cinsiyet ve lise türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu, kız öğrencilerin müziğe yönelik ilgilerinin erkek öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu, mezun olunan lise türü açısından bakıldığında ise Anadolu Öğretmen Lisesi ve Anadolu Liselerinden mezun olanların müziğe yönelik ilgi düzeylerinin en yüksek ortalamaya sahip olduğu bu sıralamayı Meslek Lisesi, Fen Lisesi, Düz Lise ve İmam Hatip Lisesinin takip ettiği sonucuna ulaşmıştır.

Yine benzer bir yüksek lisans tez çalışmasında (Biricik, 2019) katılımcı öğrencilerin çalgı çalma-konsere gitme-şarkı söyleme-müzik dinleme gibi genel boyutlar açısından olumlu tutum sergiledikleri, cinsiyetlerine göre ise erkek öğrencilerin çalgı çalmaya yönelik olumlu tutum, konsere gitmeye yönelik olumlu tutum ve şarkı söylemeye yönelik tutum puanları açısından kız öğrencilere göre daha fazla ilgilerinin olduğu yönünde anlamlı farklılıklara rastlandığı belirtilmiştir.

Açılmış ve Kayıran (2021) tarafından yapılan makale çalışmasında öğretmen adaylarının müziğe yönelik ilgi puanlarında cinsiyet, sınıf düzeyi ve mezun oldukları lise türüne göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma görülmemiştir ancak hem öğretmen hem de öğretmen adaylarının müzik öğretimine ilişkin olarak müzik aleti çalanlar arasında lehine anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

Benzer olarak Eser vd.’nin (2021) çalışmasında özengen müzik eğitimi alan öğrencilerin müziğe yönelik ilgi düzeylerinin çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumsuz tutumlar boyutunda düşük, çalgı çalmaya ve konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlar boyutunda yüksek olduğu, müziğe yönelik ilgi düzeyi açısından kız öğrenciler, şarkı söylemeye yönelik tutumlar açısından ailelerin müzikle ilgilenme durumları arasında anlamlı bir fark olduğu, müzik dinlemeye yönelik tutumlar açısından ise 19 yaşın altındaki öğrencilerin üzerindeki öğrencilere göre daha yüksek düzeyde olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kılınçer (2022) lise öğrencilerinin müziğe yönelik ilgilerinin orta düzeyde belirlendiği çalışmasında genel olarak kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre müziğe daha fazla ilgi gösterdiğini, sınıf düzeylerine göre alt sınıflarda öğrenim görenlerin üst sınıflardaki öğrencilere göre daha yüksek oranda müziğe yönelik ilgiye sahip olduğunu, okul türlerine göre ise özel okullarda okuyan öğrencilerin müziğe yönelik ilgilerinin devlet okullarında okuyan öğrencilere göre daha yüksek düzeyde olduğunu tespit etmiştir.

Araştırmaya konu edilen ölçeğin kullanıldığı çalışmaların dışında Otacıoğlu (2016)’na ait bir başka çalışmada ise, 19-22 yaş grubundaki öğretmen-

men adaylarının müziğe karşı olan ilgi ve tutum değerlerinin 23-26 yaş grubunda olanlara göre daha yüksek olduğu konusunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya konu edilen ölçüğe ve ölçüğün boyutlarıyla ilgili tanımlayıcı özellik olarak belirlenen değişkenler arasındaki anlamlı farklılık gösteren bulgular haricinde ayrıca katılımcı öğretmen adaylarından okul öncesi ana bilim dalında eğitim alanlar, 2. sınıfta okumakta olanlar, 22 yaş altı ve kız katılımcılar, 'Mesleki Teknik ve Anadolu Liseleri'nden mezun olanlar, lisans eğitiminden önce hobi amaçlı ya da profesyonel bir şekilde çalgı eğitimi alanlar, şu anda özel olarak herhangi bir çalgı eğitimi alanlar ve ailelerinde müzik ile ilgilenen ya da çalgı çalan bireyler olanların müziğe yönelik ilgilerinin diğer katılımcılara göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Okul öncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının müziğe yönelik ilgilerinin olması okul öncesi ve ilköğretim kurumlarında verilen eğitim açısından önemli görülmektedir. Bu durumun özellikle okul öncesi ve ilköğretim çağındaki öğrencilerin yetiştirilmesi açısından öğretmenlerin görev yaptıkları eğitim kurumlarında müzikle ilgili etkinliklerde ya da müzikle ilgilenen öğrencilerin eğitiminde olumlu yönde etkili olacağı düşünülebilir.

KAYNAKÇA

AÇILMIŞ, H. ve KAYIRAN, B. K. (2021). Sınıf Öğretmenlerinin ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Duyuşsal Özelliklerinin İncelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*. 18, 4746-4773.

BAYDAĞ, C. (2015). Üniversitelerin Farklı Lisans Bölümlerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Müziğe Yönelik İlgi Düzeylerinin İncelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 30(1), 145-158.

BİLEN, S. (2020). Müzik Öğretmeni Adaylarına Yönelik Müzikal İlgi Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*. 11(2), 460-472.

BİRİCİK, S. (2019). *Ortaokul Öğrencilerinin Müziğe Yönelik İlgilerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

CHAN, Y. H. (2003). Biostatistics 101: Data Presentation. *Singapore Medical Journal*. 44(6), 280-285.

DENAC, O. (2008). A Case Study Of Preschool Children's Musical Interests At Home and At School. *Early Childhood Education Journal*. 35(5), 439-444.

ESER, B., KALELİ Y.S., ve GÜÇLÜ O. (2021). Özengen Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Müziğe Yönelik İlgi Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *İdil Dergisi*. 10(82), 951-962.

HIDI, S. & RENNİNGER K. ANN. (2006). The Four-Phase Model Of Interest Development.

Educational Psychologist. 41(2), 111-127.

KARASAR, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 23. Basım, ISBN: 978-605-5426-58-3.

KILINÇER, O. (2022). Examining The Relationships Between High School Students' Interests in Music and Their Creativity. *International Journal on Social and Education Sciences (IJonSES)*. 4(3), 372-390.

OKAY, H., ATAMAN, O.G., ve AD, V.N.K. (2015). Müziğe Yönelik İlgi Ölçeği (MYİÖ)'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Akademik Bakış Dergisi*. 51, 62-71.

OTACIOĞLU, S. (2016). Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğrencilerinin Müzikal Algılama Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. *Kesit Akademi Dergisi*. 2(3), 12-24.

SHAO, A. T. (2002). *Marketing Research: An Aid to decision Making*. Cincinnati, Ohio: South Western, Thomson Learning.

UÇAN, A. (2005). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikövi, 3. Basım, ISBN: 975-7436-16-X.